

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут права та гуманітарних наук

Рівненське регіональне відділення Асоціації міст України

*Західний міжрегіональний центр
з надання безоплатної правничої допомоги*

МАТЕРІАЛИ
регіональної науково-практичної конференції

**«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ АДМІНІСТРАТИВІСТИКИ
В УМОВАХ ТРИВАЮЧОЇ ЗОВНІШНЬОЇ АГРЕСІЇ»**

12 березня 2026 року

Рівне - 2026

Теорія і практика сучасної адміністративістики в умовах триваючої зовнішньої агресії : *Матеріали регіональної науково-практичної конференції, м. Рівне, 12 березня 2026 р.* [Електронне видання] / за заг. редакцією А. В. Матвійчука. Рівне: Навчально-науковий інститут права та гуманітарних наук Національного університету водного господарства та природокористування, 2026. 321 с.

Рекомендовано Вченою радою Навчально-науково інституту права та гуманітарних наук Національного університету водного господарства та природокористування, протокол № 9 від 24 березня 2026 року.

Організаційний комітет конференції

1. Віктор Степанович Мошинський – доктор сільськогосподарських наук, професор, ректор Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП), Голова організаційного комітету конференції.

2. Валерій Іванович Цимбалюк – кандидат юридичних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту права та гуманітарних наук НУВГП, співголова організаційного комітету конференції.

3. Андрій Васильович Матвійчук – доктор філософських наук, професор, професор кафедри правових природоохоронних дисциплін Навчально-наукового інституту права та гуманітарних наук НУВГП, співголова організаційного комітету конференції.

4. Інна Володимирівна Міщук – кандидатка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри конституційного права та галузевих дисциплін Навчально-наукового інституту права та гуманітарних наук НУВГП

5. Володимир Іванович Кафарський – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін Навчально-наукового інституту права та гуманітарних наук НУВГП

6. Іван Миронович Панкевич – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін Навчально-наукового інституту права права та гуманітарних наук НУВГП

7. Юлія Іванівна Мельничук – кандидатка філософських наук, доцентка, завідувачка кафедри богослов'я та гуманітарних дисциплін Навчально-наукового інституту права права та гуманітарних наук НУВГП

8. Вікторія Іванівна Гришко – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності Навчально-наукового інституту права права та гуманітарних наук НУВГП.

9. Оксана Михайлівна Швець – кандидатка юридичних наук, доцент, завідувачка кафедри правових природоохоронних дисциплін Навчально-наукового інституту права та гуманітарних наук НУВГП

© Рівне, Навчально-науковий
інститут права та гуманітарних наук
Національного університету
водного господарства
та природокористування, 2026.

ЗМІСТ

Я. В. Яковчук

РЕФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ РІВНЯМИ ПУБЛІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ С. 10

В. В. Курилас

ПРОБЛЕМА ДУБЛЮВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ С. 15

В. І. Кафарський

ЗАПОВІДІ БЛАЖЕНСТВА І ОСНОВНИЙ ЗАКОН УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ С. 20

О. А. Мігчук

МЕДІА В УМОВАХ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ С. 32

А. В. Матвійчук

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ»: ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ І СВІТОГЛЯДНІ ЗАВДАННЯ С. 36

В. І. Горева

ПРАВОВІ ЗАСАДИ СПІВПРАЦІ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА КЕРІВНИЦТВА ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ С. 40

І. М. Панкевич

РЕЄСТР ЗБИТКІВ ДЛЯ УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ С. 47

В. В. Теремецький

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ С. 52

В. І. Цимбалюк, А. С. Багатко

ПРАВОВА ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ СУДОВИХ РІШЕНЬ С. 59

2022 (CM/Del/Dec(2022)1452/2.4). URL: <https://rm.coe.int/action-plan-ukraine-2023-2026-ukr/1680aa8282> (дата звернення: 03.03.2026).

9. Об'єднуємо зусилля заради справедливості та компенсації збитків, URL: <https://rd4u.coe.int/uk/home> (дата звернення: 03.03.2026).

УДК 346.1:351.77:338.48-6:615.8

Теремецький Владислав Іванович,
*д. ю. н, професор,
провідний науковий співробітник,
Науково-дослідний інститут
приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України
м. Київ, Україна
vladvokat333@ukr.net*

**СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ МЕДИЧНОГО
ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ
РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВИЙ
АСПЕКТ**

Євроінтеграційний курс України актуалізує необхідність формування сучасної моделі правового забезпечення ринкових відносин, зорієнтованої не лише на економічну ефективність, а й на досягнення соціальної згуртованості, інклюзивності та стійкості розвитку. В умовах повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України ці завдання набувають особливої гостроти, оскільки руйнування інфраструктури, масові переміщення населення та зростання потреб у соціальних і медичних послугах ставлять під загрозу спроможність територіальних громад до реалізації засадничих публічних функцій.

У сучасному європейському правовому дискурсі відповіддю на такі виклики є концепція резильєнтності територіальних громад, яка передбачає здатність локальних соціально-економічних систем запобігати кризам, забезпечувати безперервність надання публічних послуг і відновлюватися на засадах сталого розвитку. Європейські стандарти резильєнтності тісно пов'язані з ідеєю соціально орієнтованої економіки та із зростанням ролі соціальної відповідальності бізнесу як інституційного партнера держави й органів місцевого самоврядування.

Особливе місце в цій системі посідає медичний туризм – сфера господарської діяльності з підвищеним соціальним значенням, безпосередньо пов'язана з реалізацією права людини на охорону здоров'я. В умовах дії правового режиму воєнного стану та з огляду на стратегічні пріоритети майбутнього повоєнного відновлення, суб'єкти медичного туризму дедалі частіше залучаються до виконання функцій, що виходять за межі суто комерційних. Передусім це стосується невідкладного надання реабілітаційних послуг та підтримки вразливих груп населення на поточному етапі, що закладає необхідне підґрунтя для системної відбудови медичної інфраструктури на рівні територіальних громад у перспективі [1, с. 204].

Крізь призму сучасних європейських візій резильєнтність територіальних громад розглядається як комплексна характеристика соціально-економічних систем, що включає інституційну спроможність, надійність інфраструктури, соціальну згуртованість та ефективність публічного управління. У стратегічних документах Європейського Союзу (далі – ЄС) резильєнтність визначається як ключова умова сталого розвитку, успішного подолання кризових явищ та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності регіонів і міст [2].

У правовому вимірі категорія резильєнтності територіальних громад безпосередньо корелює із принципами соціальної держави, закріпленими у національних конституціях держав-членів ЄС, а також із нормами, що регулюють місцеве самоврядування, регіональний розвиток та надання публічних послуг. Для України в умовах дії правового режиму воєнного стану

ця категорія набуває особливого значення, оскільки масштабні руйнування житлової, транспортної та соціальної інфраструктури вимагають пошуку нових правових механізмів підтримання життєдіяльності населення та збереження інвестиційної привабливості громад [3].

Як обґрунтовано у вітчизняній науковій доктрині, резильєнтність територіальних громад слід розглядати як складову соціально орієнтованої економіки, що поєднує завдання з оперативного відновлення із гарантіями соціальної справедливості, доступу до публічних послуг та захисту вразливих груп [4, с. 106]. У цьому контексті резильєнтність виступає не лише управлінською, а й правовою категорією, яка потребує нормативного закріплення та дієвої інституційної підтримки.

Ефективна реалізація цієї правової категорії неможлива без залучення приватного сектора, тому у європейській правовій традиції соціальна відповідальність бізнесу розглядається як невід'ємний елемент багаторівневої системи врядування, що забезпечує узгодження економічної діяльності з публічними інтересами. Відповідно до міжнародних стандартів у сфері відповідальної ділової поведінки, бізнес визнається активним суб'єктом досягнення соціальних і екологічних цілей розвитку територій [5].

Починаючи з 2020 року, під впливом глобальних викликів, концепція соціальної відповідальності була суттєво розширена через інтеграцію підходів ESG (Environmental, Social, and Governance) та орієнтацію на цілі сталого розвитку. У сучасному розумінні відповідальність бізнесу включає не лише добровільні благодійні ініціативи, а й виконання конкретних соціальних функцій у тісній співпраці з публічною владою, насамперед на рівні територіальних громад, що знайшло своє відображення в оновленій редакції міжнародних настанов 2023 року [5].

Логічним завершенням такої інтеграції виступають європейські стандарти резильєнтності територіальних громад, які прямо передбачають участь приватного сектору у забезпеченні безперервності надання критично важливих послуг та реалізації соціальних програм. За таких умов соціальна

відповідальність бізнесу набуває рис інституційної відповідальності, що реалізується через конкретні правові механізми: державно-приватне партнерство, публічні договори та систему регуляторних стимулів.

Медичний туризм у сучасному розумінні охоплює не лише транскордонне надання медичних послуг, а й внутрішні потоки пацієнтів, розвиток спеціалізованих медичних кластерів та інтеграцію медичних і реабілітаційних сервісів у локальні економіки. За умови належного правового забезпечення медичний туризм виступає потужним чинником економічної диверсифікації територіальних громад і стабільним джерелом інвестицій у соціальну інфраструктуру [1, с. 251].

Особливої актуальності цей потенціал набуває в умовах дії правового режиму воєнного стану, коли критично зростають потреби у медичній реабілітації. За оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я, мільйони громадян України потребують довгострокових реабілітаційних послуг, що створює суттєве навантаження на державну систему охорони здоров'я [6]. За таких обставин суб'єкти медичного туризму трансформуються у стратегічних партнерів територіальних громад, забезпечуючи необхідну доступність та якість спеціалізованої медичної допомоги.

Досвід подолання масштабних криз свідчить, що залучення приватного бізнесу до розвитку медичної та соціальної інфраструктури є одним із ключових чинників зміцнення резильєнтності громад. Це дозволяє не лише нівелювати поточні соціально-економічні ризики, а й формувати інституційне підґрунтя для стратегічного повоєнного відновлення [4, с. 101].

Реалізація соціальної відповідальності суб'єктів медичного туризму в Україні наразі забезпечується через систему правових інструментів, що охоплюють норми господарського, адміністративного та медичного права. Однак ці механізми все ще мають фрагментарний характер через відсутність спеціального закону, який би комплексно регулював сферу медичного туризму та визначав правовий статус його суб'єктів [1, с. 12].

Попри це, чинне законодавство дозволяє вже сьогодні формувати дієві договірні моделі взаємодії бізнесу з органами місцевого самоврядування. Зокрема, це реалізується в межах програм соціально-економічного розвитку громад, де пріоритетним інструментом є державно-приватне партнерство. Саме такі правові форми залучення бізнесу є найефективнішими для відновлення пошкодженої медичної інфраструктури, створення сучасних реабілітаційних центрів та забезпечення безперервності надання послуг населенню.

З огляду на євроінтеграційний вектор розвитку, українські механізми взаємодії бізнесу та влади мають доповнюватися європейськими системами оцінювання соціального впливу (Social Impact Assessment) та стандартами якості публічних послуг. Це сприятиме підвищенню прозорості та підзвітності суб'єктів господарювання перед територіальними громадами [7]. Для України імплементація таких підходів є необхідним кроком на шляху до гармонізації національного законодавства з правом ЄС та впровадження високих стандартів соціальної відповідальності бізнесу.

Європейські стандарти резильєнтності територіальних громад сьогодні формуються на основі фундаментальних міжнародних рамкових документів, зокрема Сендайської рамкової програми зі зниження ризиків лих, Нової міської програми ООН та актуальних стратегій ЄС у сфері регіонального розвитку [8]. Ці документи акцентують увагу на необхідності глибокої інтеграції соціальних, економічних і правових інструментів у загальну політику стійкості та відновлення.

З огляду на незворотність євроінтеграційного курсу України імплементація таких стандартів у сфері медичного туризму передбачає не лише розвиток інфраструктури, а й створення належних правових умов для соціально відповідальної поведінки бізнесу на локальному рівні. Пріоритетним завданням у цьому напрямі є нормативне закріплення критеріїв соціальної відповідальності у місцевих програмах розвитку, запровадження дієвих стимулів для суб'єктів господарювання та гарантування участі територіальних громад у процесах прийняття стратегічних рішень.

Узагальнюючи результати дослідження, можна дійти таких висновків. Соціальна відповідальність суб'єктів медичного туризму в умовах євроінтеграції виступає фундаментальним елементом правового забезпечення соціально орієнтованої економіки та підвищення резильєнтності територіальних громад. У сучасних реаліях, зумовлених дією правового режиму воєнного стану, ця відповідальність виходить за межі суто добровільних ініціатив і набуває інституційного характеру. Вона реалізується через складні правові механізми взаємодії бізнесу, держави та органів місцевого самоврядування, де приватний сектор бере на себе частину публічних функцій.

Медичний туризм має значний потенціал як дієвий інструмент оперативного підтримання соціальної інфраструктури, забезпечення доступу до критично важливих медичних і реабілітаційних послуг та зміцнення локальних економік. Проте реалізація цього потенціалу потребує комплексного правового підходу, спрямованого на системну гармонізацію національного законодавства з європейськими стандартами резильєнтності та соціальної відповідальності бізнесу.

Імплементация сучасних європейських підходів у сфері медичного туризму сприятиме формуванню стійкої, інклюзивної та соціально орієнтованої моделі ринкових відносин. Це не лише зміцнить здатність територіальних громад протидіяти сучасним викликам, а й створить необхідний правовий та інституційний фундамент для успішної реалізації стратегічних завдань майбутнього повоєнного відновлення України.

Список використаних джерел

1. Теремецький В. І. Правове регулювання медичного туризму в Україні як чинника резильєнтності та повоєнного відновлення : монографія / В. І. Теремецький, А. О. Подзіров, Б. О. Логвиненко, С. Й. Литвин ; за наук. ред. В. І. Теремецького. Київ : НДІ ППіП ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2026. 253 с.

2. European Commission. The European Green Deal : Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brussels, 2019. COM(2019) 640 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN> (дата звернення: 05.02.2026).

3. Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3): February 2022 – December 2023 / World Bank, Government of Ukraine, European Union, United Nations. Washington, DC : World Bank, 2024. 177 p.

4. Теремецький В. І. Міська резильєнтність і резильєнтність міст як складові державної політики відновлення та соціально орієнтованої економіки. *Пріоритетні цілі соціально-економічної політики держави та правові інструменти їх досягнення в умовах війни та післявоєнного відновлення : монографія* / колектив авторів. Київ : НДІ ПрПіР ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України. 2025. 93–145 с.

5. OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct. Paris : OECD Publishing, 2023. 104 p. URL: <https://doi.org/10.1787/81f9238b-en> (дата звернення: 05.02.2026).

6. World Health Organization. Ukraine Health Emergency Situation Reports. 2023–2024. URL: <https://www.who.int/emergencies/situations/ukraine-emergency>

7 Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 as regards corporate sustainability reporting. Official Journal of the European Union. 2022. L 322.

8. United Nations. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030. Geneva : United Nations Office for Disaster Risk Reduction, 2015. 37 p. URL: <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030> (дата звернення: 05.02.2026).

Наукове видання

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут права та гуманітарних наук

Рівненське регіональне відділення Асоціації міст України

*Західний міжрегіональний центр
з надання безоплатної правничої допомоги*

МАТЕРІАЛИ
регіональної науково-практичної конференції

***«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ АДМІНІСТРАТИВІСТИКИ
В УМОВАХ ТРИВАЮЧОЇ ЗОВНІШНЬОЇ АГРЕСІЇ»***

12 березня 2026 року

Усі матеріали викладені в авторській редакції. Відповідальність за достовірність та зміст оприлюднених даних несуть автори поданих до збірника тез.

Підписано до друку 24.03.2026 р. Формат 60x84 1/16.

Ум. друк. арк. 14.

Юридична клініка

Навчально-науковий інститут права та гуманітарних наук
Національного університету водного господарства та природокористування
33000, м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75, навчальний корпус № 8